

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/36355,Uroczyste-odsloniecie-tablicy-upamietniajacej-wydarzenie-z-dnia-11-wrzesnia-1939.html>
07.05.2024, 06:09

**Uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej
wydarzenie z dnia 11 września 1939 r. w
Strachówce i ofiary II wojny światowej z gminy
Strachówka i okolic - Strachówka (Powiat
Wołomin), 4 września 2016**

W niedzielę, 4 września, w Strachówce odbyły się uroczystości upamiętniające wydarzenie z 11 września 1939 r. i ofiary II wojny światowej z gminy Strachówka i okolic.

Centralnym punktem obchodów było odsłonięcie Tablicy Pamięci na cmentarzu parafialnym w Strachówce.

W programie wydarzenia znalazła się też Msza Św., koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu Młodzieżowej Orkiestry Dętej, wystąpienie świadka wydarzeń z 11 września 1939 r. w Strachówce i prelekcja przedstawiciela Instytutu Pamięci Narodowej Marcina Łaszczyńskiego (OBEN IPN w Warszawie).

Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie był patronem honorowym uroczystości.

***

Karty historii z okresu II wojny światowej w gminie Strachówka są równie dramatyczne, jak podobnych miejscowości w całej Polsce, a jednak mało znane. Brak jest również materialnego znaku pamięci dla mieszkańców Strachówki – ofiar cywilnych i żołnierzy, którzy stracili życie, zdrowie w wyniku działań wojennych. Stąd pomysł ufundowania tablicy przypominającej tragiczny czas wojny. Wydarzeniem inicjującym ufundowanie Tablicy Pamięci była informacja o wydarzeniu z dnia 11 września 1939 roku we wsi Strachówka. W tym dniu do Strachówki wkroczył niemiecki oddział, który przejął władzę i ustanowił rządy okupanta na okres wojny. Wkroczeniu Niemców towarzyszyło tragiczne zdarzenie rozstrzelania trzech mieszkańców gminy Strachówka: Stanisława Gąsiorowskiego i Czesława Rogali, miejscowego strażaka ochotnika ze wsi Strachówka i Józefa Łaszczki ze wsi Jadwisin. Według dokumentu wystawionego w lipcu 1946 roku do Biura Odszkodowań

Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów przez ówczesnego Wójta Gminy Strachówka Wacława Stryjka „w dniu 11 września przy wsi Strachówka i Rynia, przy wkroczeniu wojsk niemieckich do wsi Strachówka, zostało rozstrzelanych trzech obywateli we wsi Strachówka, za rzekome posiadanie broni, natychmiast wydane zarządzenie o oddaniu broni, amunicji i wszelkiego rodzaju sprzętu wojennego oraz radjoodbiorników” (pis. oryginalna, podkreślenie własne). Członkom stowarzyszenia udało się dotrzeć do bezpośredniego świadka zdarzeń z tamtych dni. Jedyna żyjąca córka jednego z rozstrzelanych mężczyzn, tak to wspomina: „Był 1939 rok 11 września. Byliśmy na podwórku. Tata, Mama i moje rodzeństwo i sąsiedzi Jakubowscy i inni. Mieszkaliśmy w Strachówce (obecnie Jana Pawła II, posesja PP. Rupert, PP. Szatkowskich). Tak, jak jest dom p. Ruperta, tam stał nasz stary dom. Obok gdzieś mieszkał Rogala, który zginął razem z moim ojcem. (...). 11 września staliśmy na podwórku i przyszedł sołtys Łata Stanisław i dwóch żołnierzy polskich. Byli uzbrojeni, mieli broń i była rozmowa, żeby oni poszli: ojciec mój i Rogala, bo tam gdzieś jest rozbity samolot. Mama w czasie rozmowy z Ojcem trzymała brata Tadeusza na rękach i prosiła, żeby Ojciec nigdzie nie chodził: „Stachu, gdzie Ty pójdziesz? Masz przecież dzieci”. Oni wówczas powiedzieli, że to jest rozkaz. Jak oni powiedzieli, że muszą coś iść zrobić, to Mama już się nic nie odezwała. My weszliśmy do domu, a Ojciec już z nami nie wszedł. (...). Tego samego dnia usłyszeliśmy strzały i potem ktoś nam powiedział: „Dzieci, Ojca Wam zabili”. Dalszego ciągu wspomnień z przebiegu dnia 11 września, będzie można wysłuchać podczas uroczystości. Stowarzyszenie Przyjaciół Strachówki nawiązało współpracę z Radą Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Instytutem Pamięci Narodowej, Starostwem Wołomińskim, Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Księdzem Proboszczem miejscowej parafii, co w efekcie zaowocowało ufundowaniem tablicy i przygotowaniem uroczystości związanej z jej poświęceniem i odsłonięciem na miejscowym cmentarzu. Mieszkańcy nie zapominają również o innym tragicznym zdarzeniu w okresie II wojny światowej, czyli rozstrzelaniu w dniu 22 lutego 1944 roku sześciu mężczyzn z Józefowa i Annopola.

(www.kurier-w.pl)